

Odchov teliat

Dr. Reßler Gerhard

Veterinárny lekár pre dobytok

Dôvody pre tento update - aktualizáciu poznatkov:

- **Neuspokojivá kvalita teliat a odchovu jalovíc**
- **Žiadané zníženie veku pri prvom otelení**
- **Žiadaný výrazný nárast mliečnej úžitkovosti**
- **Neuspokojivá dlhovekosť a celoživotná úžitkovosť**
- **Súčasná diskusia ohľadom metabolického programovania**

„dnešné teľa je dojnica zajtrajška“

**Odchov výkonných teliat a mladého dobytká je podstatný predpoklad
pre úspešnú mliečnu úžitkovosť.**

**Fáza odchovu sa týka tak nákladového zaťaženia podniku
ako aj fyziologického základu produktivity neskorších dojníc.**

Obdobie odchovu teliat

- **Znížiť úhyny teliat**
- **Znížiť častot' výskytu ochorení**
- **Zlepšiť denné prírastky**

Úhyny teliat: maximálne 10%

**Mŕtvonarodené
< 5%**

**Úhyny počas
odchovu
< 5%**

Šľachtenie / pripravovanie

Výživa / Suchostojky

Ošetrovateľská starostlivosť

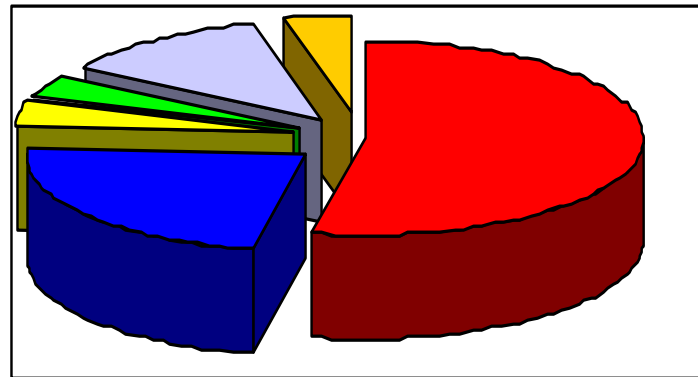
Spôsob ustajnenia

Výživa teliat

Ošetrovateľská starostlivosť

Príčiny úhynov počas odchovu

(National Health Monitoring System, 2012)

- Diarrhoe 53%
- Broncho-pneumonie 23%
- Nabel 4%
- Traumen 5%
- andere 6%
- unbekannt 9%

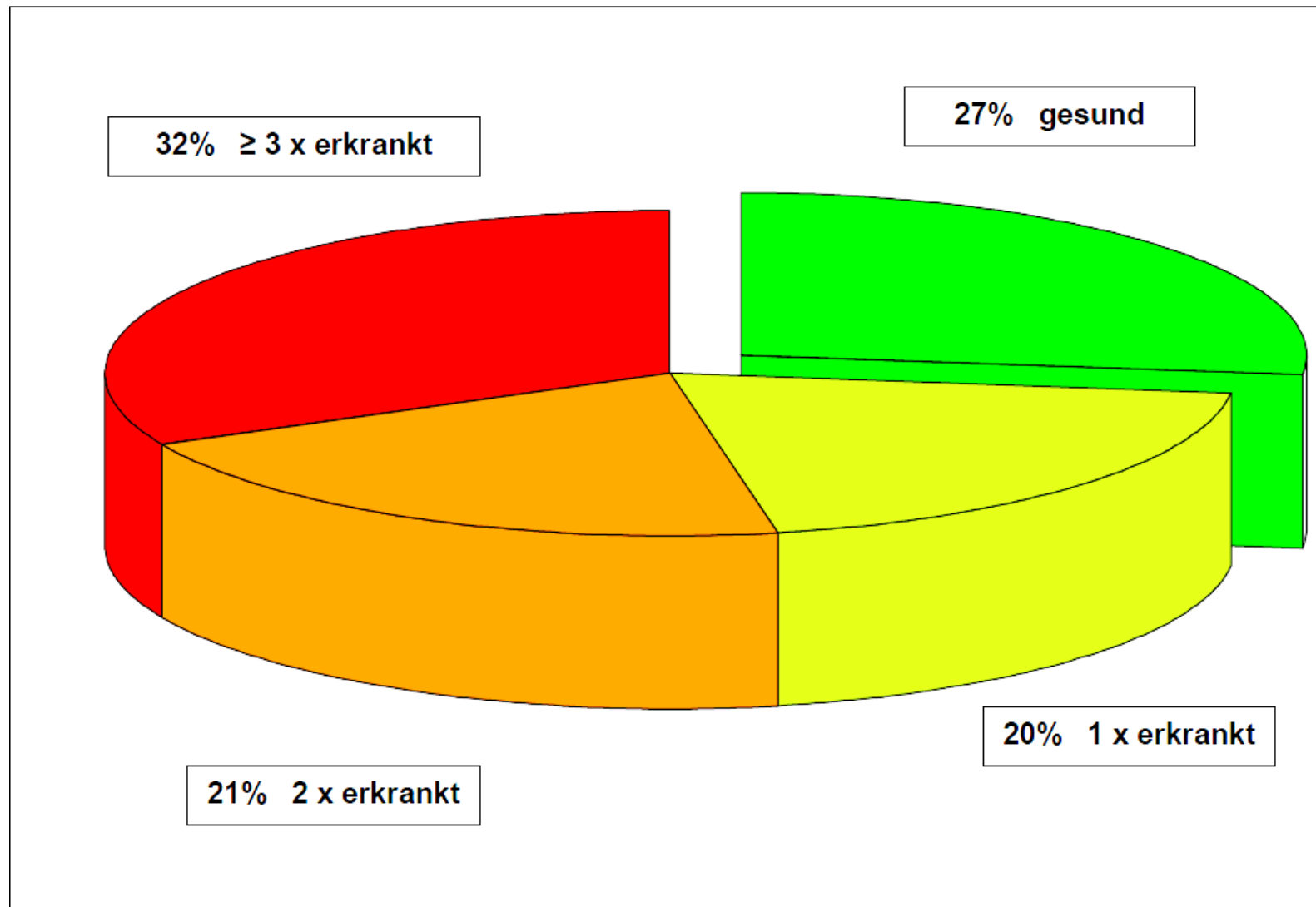
Ekonomické straty na Slovensku (pri cca. 120.000 oteleniach):

Mŕtvonarodené 10 % = cca. 12.000 (125 € / teľa) = 1,5 Mil. €

Úhyny počas odchovu 8 % = cca. 9600 (175 € / teľa) = 1,68 Mil. €

Priemerná miera ochorení teliat

(National Health Monitoring System, 2012)

Kol'ko stoja ochorenia respiračného ústrojenstva?

ľahké: 90,00€

ťažké: 234,00€

Kol'ko stoja hnačkové ochorenia?

ľahké: 108,00€

ťažké: 263,00€

Jährliche Krankheitskosten ¹ in Abhängigkeit der Bestandsgröße und der Erkrankungsrate						
		Jährlich aufgezogene Kälber				
		20	45	75	90	130
schwerer Verlauf ²		40 %	40 %	40 %	40 %	40 %
leichter Verlauf ²		60 %	60 %	60 %	60 %	60 %
Erkrankungsrate ³	15 %	477 €	1 073 €	1 788 €	2 145 €	3 099 €
	25 %	795 €	1 788 €	2 980 €	3 575 €	5 165 €
	40 %	1 271 €	2 860 €	4 767 €	5 721 €	8 263 €
	60 %	1 907 €	4 291 €	7 151 €	8 581 €	12 395 €
	75 %	2 384 €	5 363 €	8 939 €	10 726 €	15 494 €

Quelle: DI **Bernd Lührmann**, Unternehmensberater, 2014

Prečo sú náklady na ochorenia tak podhodnocované?

Pretože človek postráda len to, čo už niekedy vlastnil! Zdravie, peniaze, atď.

Finančné a produkčno-technické dôsledky ochorení u teliat sú značne podceňované!

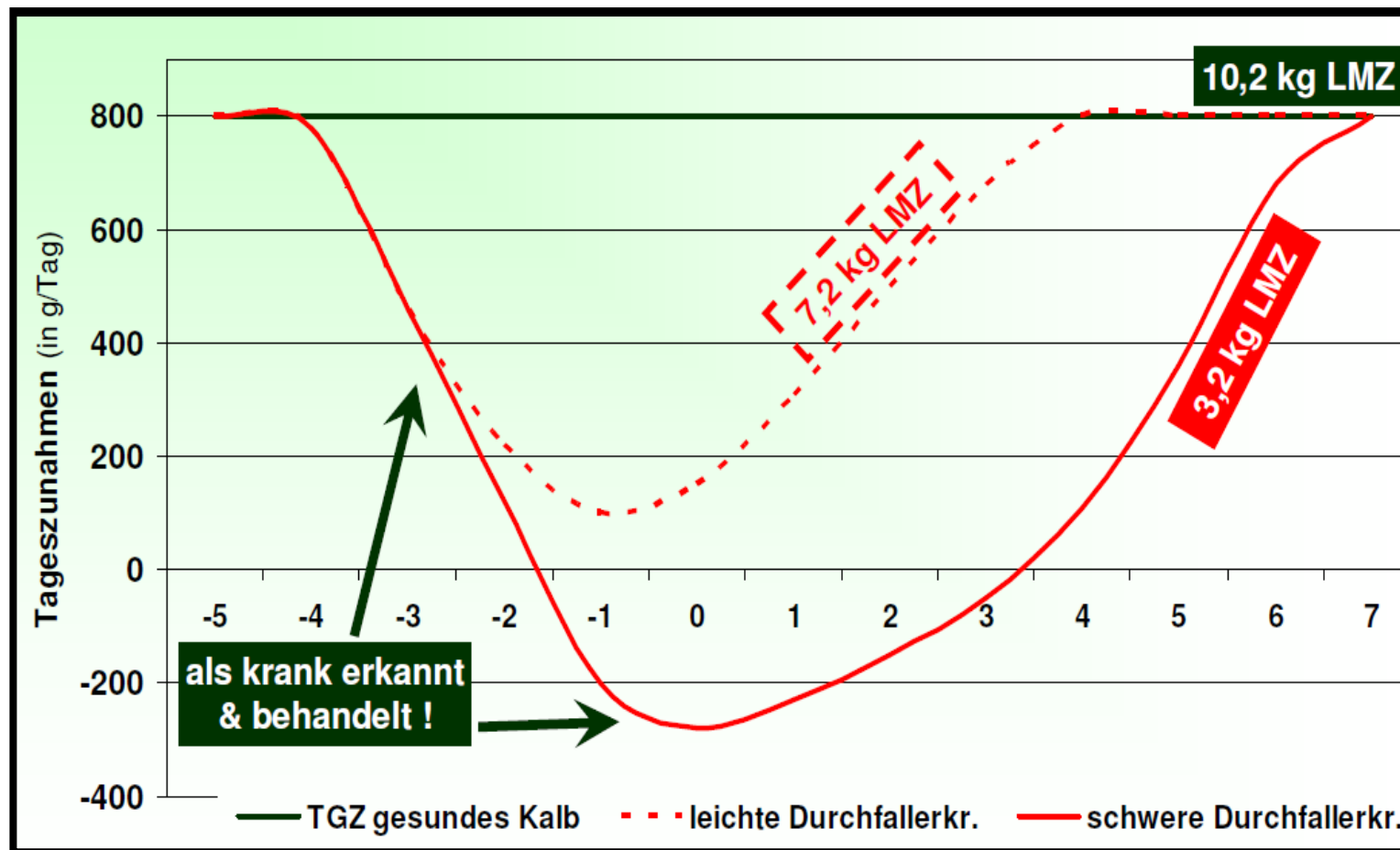
Dlhodobé vplyvy ochorení teliat

Úhyny

Úspešne liečené teľatá

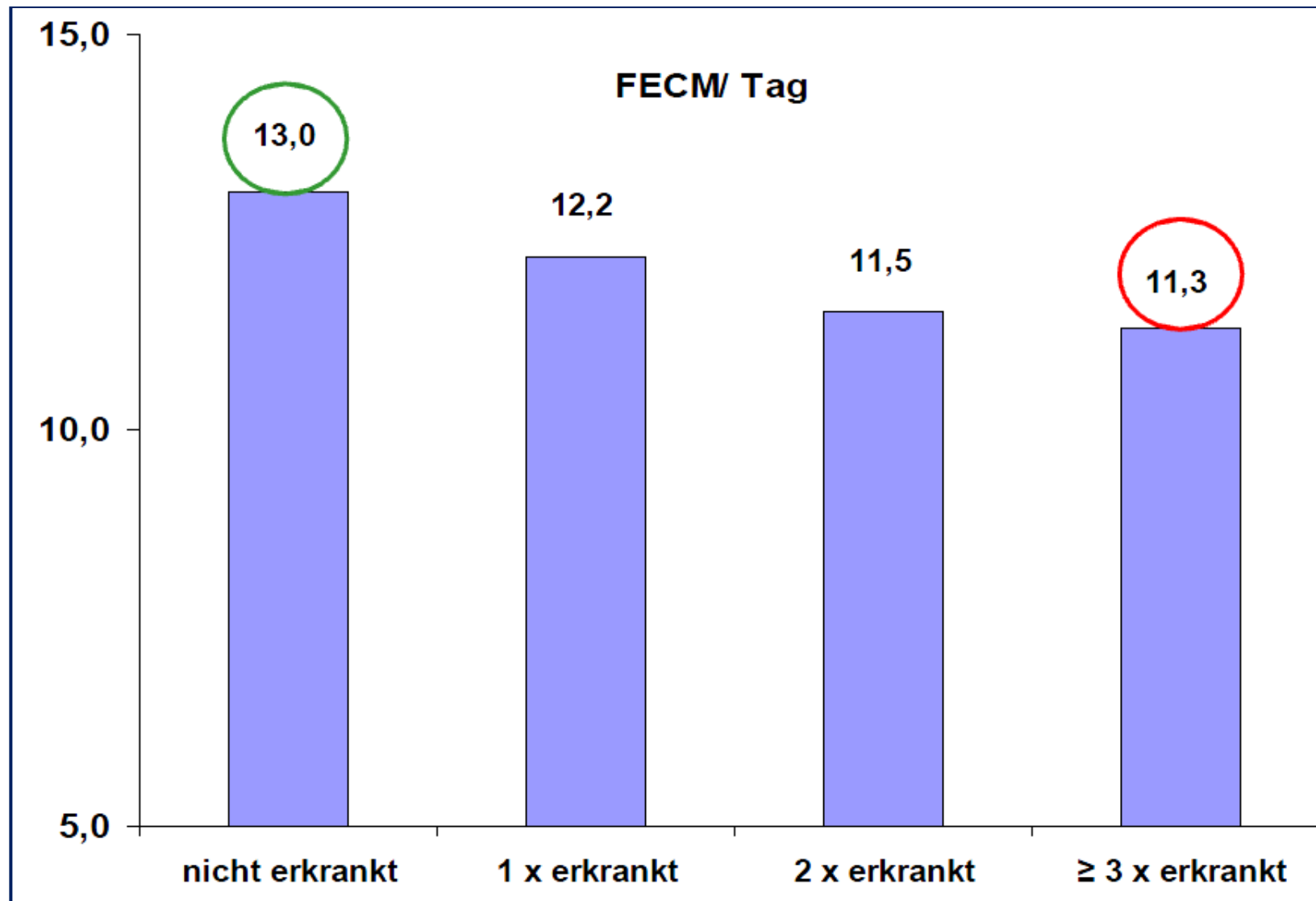
Dlhodobý
vplyv??

Každé ochorenie teľaťa je kontraproduktívne

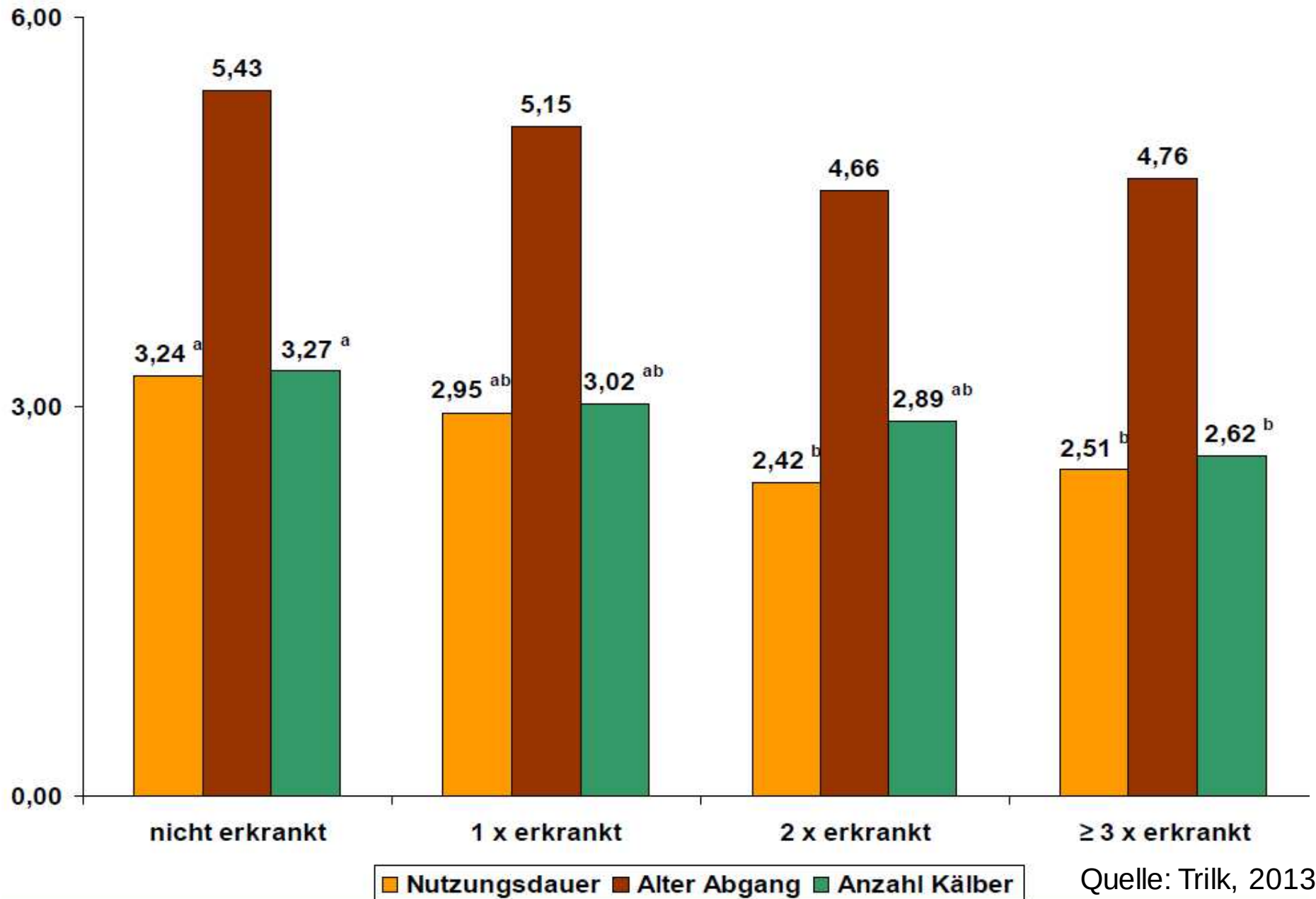
Vývoj hmotnostných prírastkov pri ochoreniach teliat

Miera ochorení u teliat a celoživotná denná úžitkovosť (FECM kg mlieka : dní života)

Quelle: Trilk, 2013

Dihovekost' versus miera ochorení

Metabolické programovanie tel'aťa

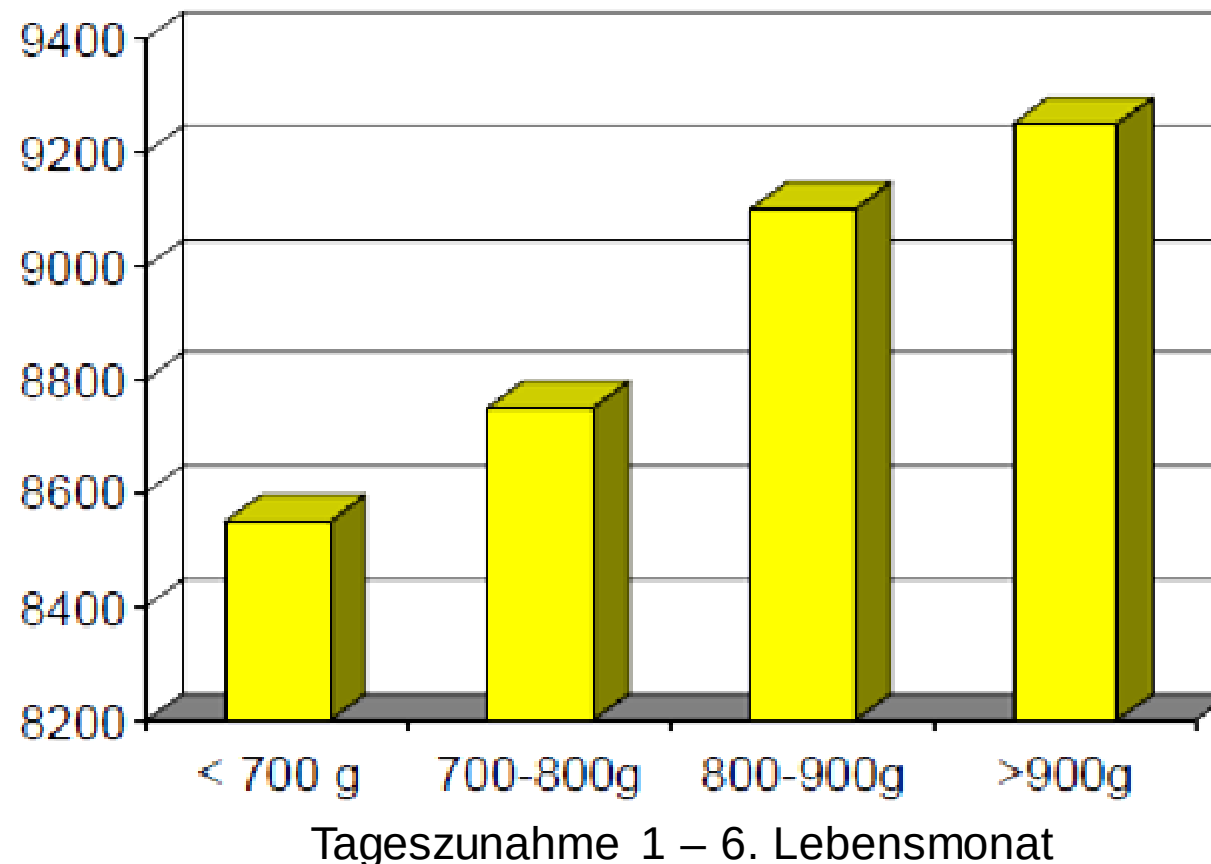
Prostredníctvom výživy tel'aťa je možné pozitívne ovplyvniť výkonnosť a jeho metabolizmus na roky vopred (programovať).

**Dôležité v tejto súvislosti sú
hmotnostné prírastky v
prvých 16 týždňoch života**

**Aby sme využili genetický potenciál tel'aťa sú nutné vysoké
denné prírastky (< 850 g/deň)**

Vplyv intenzity odchovu v prvých 6 mesiacoch života na neskoršiu pripravenosť na úžitkovosť

kg Milch 1. Laktation

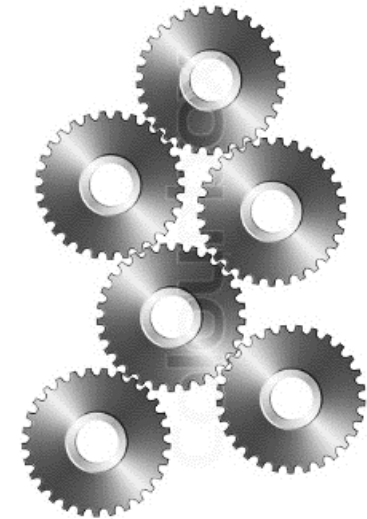
Quelle: Landi, 2010

Odchov teliat

čo je dôležité:

- ✓ Fáza státia na sucho
- ✓ Pôrod
- ✓ Kolostrum
- ✓ Výživa
- ✓ Ustajnenie
- ✓ Hygiena

Chyby vo výžive počas obdobia státia na sucho sú príčinou slabých teliat a nedostatočnej kvality kolostra matky

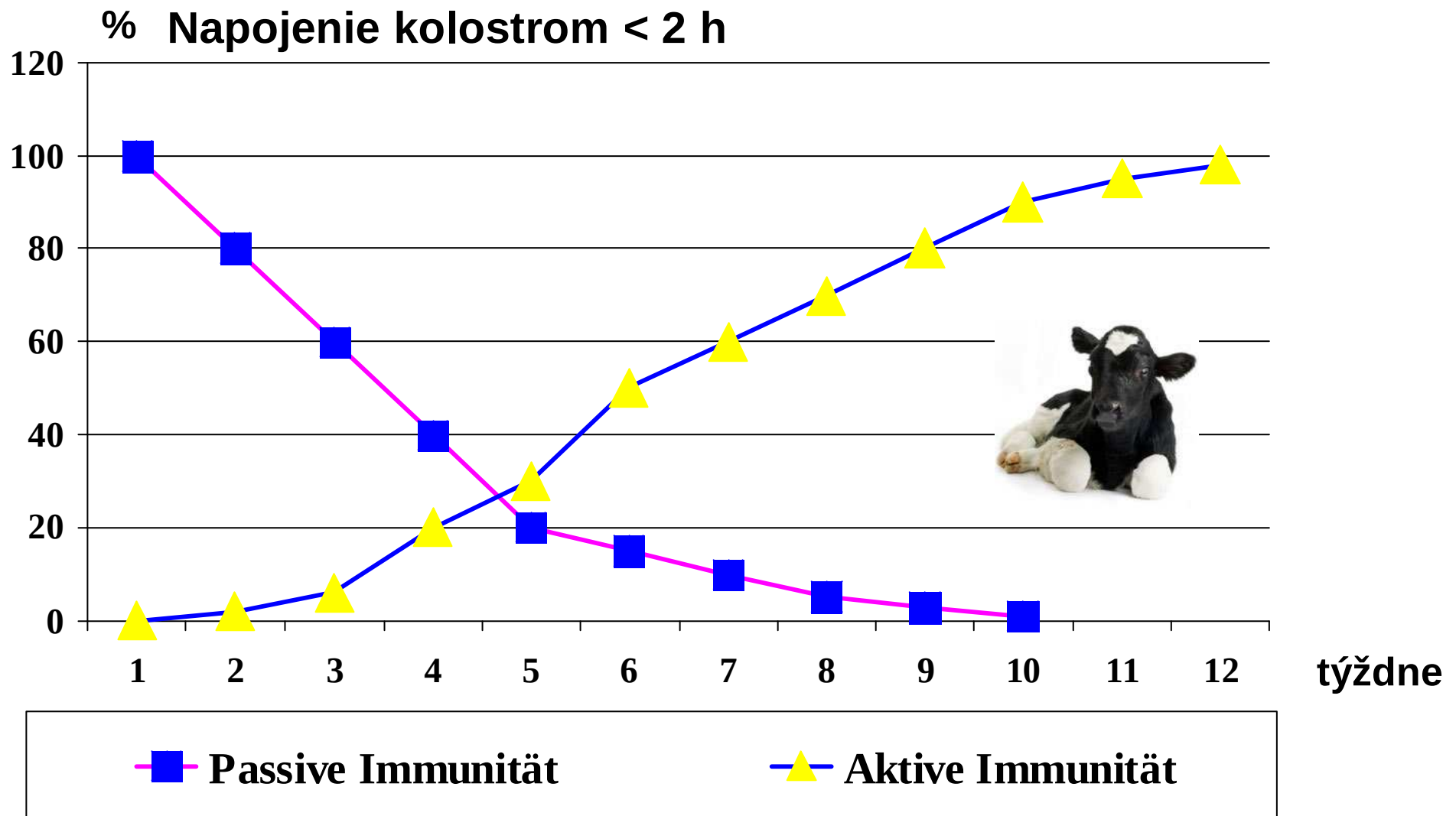
optimálny manažment okolo pôrodu

Maximálne 10% asistencia, ale 100% dozorovanie

Kolostrum nejlepší a najlacnejší liek!

Vývoj pasívnej a aktívnej imunity

Miera ochorení (%) v závislosti od obsahu celkových bielkovín (g/liter) v krvnom sére teliat

g/Liter	n	Durchfall	Pneumonie	Mortalität
< 55	79	48	15	2,5
≥ 55	51	29	10	-
≥ 60	14	7	7	-

Quelle: Kunz und Malchau, 2009

Obsah celkových bielkovín **Riziko ochorenia**
(g/l krvné sérum)

<55

vysoké

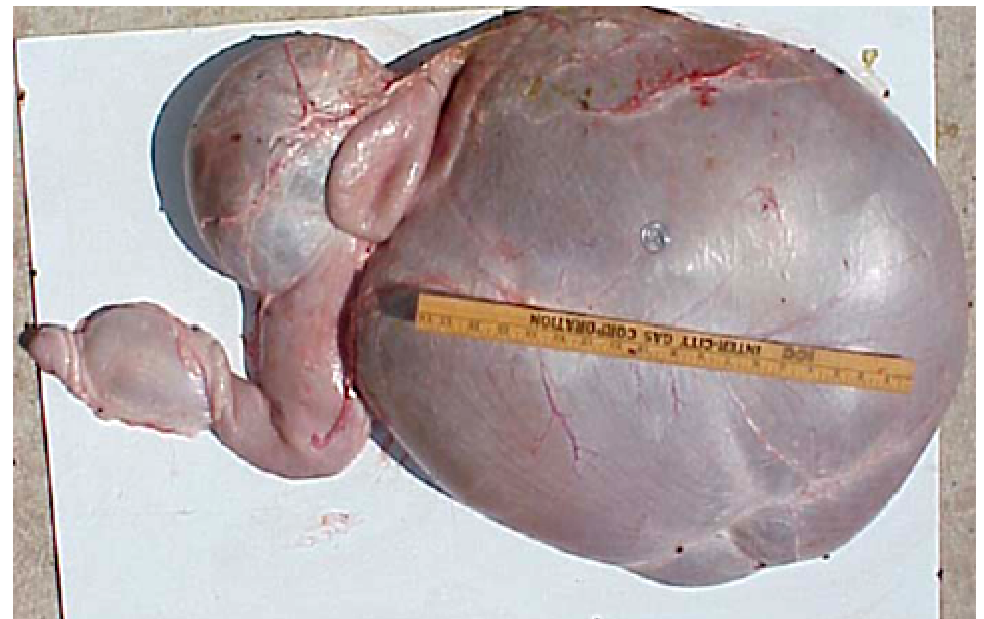
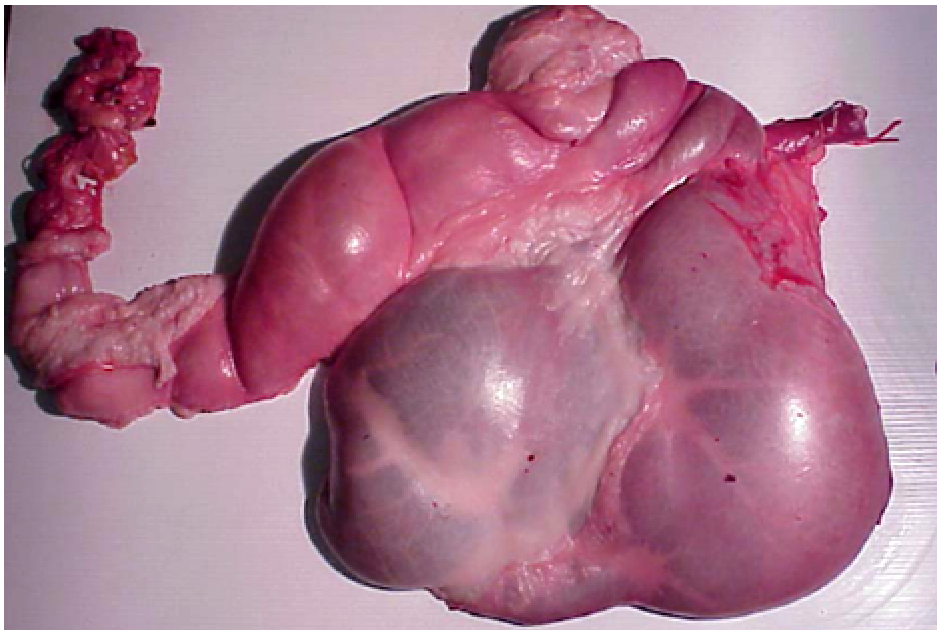
>55

nízke

Výživa tel'at'a

„vývoj od slezu k bachoru“

Okamih a rýchlosť tohto vývoja sú silne určené povahou a kvalitou prijatých krmív.

MLKZ / SKM

6 l plnotučného SKM = 202 g DL + 15,1 ME/MJ
6 l MLKZ so 125 g/l = 147 g DL + 11,3 ME/MJ

Aby sme nahradili plnotučné SKM musíme
skrmovať 6 litrov mliečneho nápoja s
dobrou MLKZ pri koncentrácii
150 – 160 g/l =
6 Liter vody + 1kg MLKZ

Vplyv rôznych úrovní zásobenia energiou na úhyny u teliat

	Energieniveau		Signifikanz p
	niedrig*	hoch**	
Mortalität ges. Jahr	11,6 %	2,2 %	0,01
Mortalität im Sommer	2,7 %	1,7 %	n.s.
Mortalität im Winter	21,0 %	2,8 %	0,01

(Quelle: Godden et al. 2011)

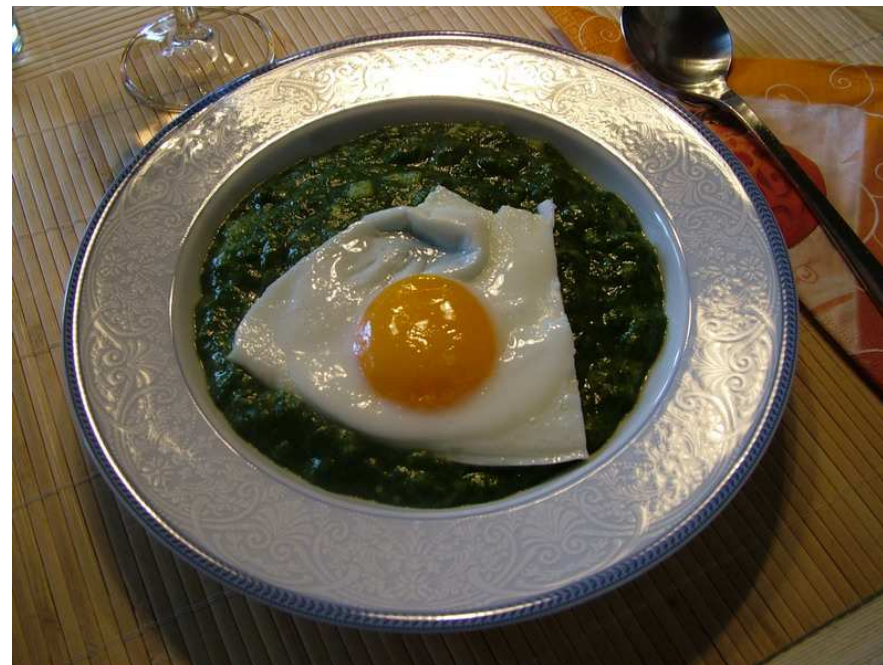
MLKZ: Prečo nielen cena, je ten najdôležitejší faktor

***Nedostatky a nevýhody rastlinných zdrojov
bielkovín v MLKZ
(Sója, Hrach, Pšenica, Ryža)***

- ❖ Nízka úroveň stráviteľnosti predovšetkým u mladších teliat <5 týždňov
- ❖ Nižší obsah esenciálnych aminokyselín
- ❖ Možné poškodenia bachorových klkov
- ❖ Nízky rast teliat
- ❖ Výrazne viac hnačiek

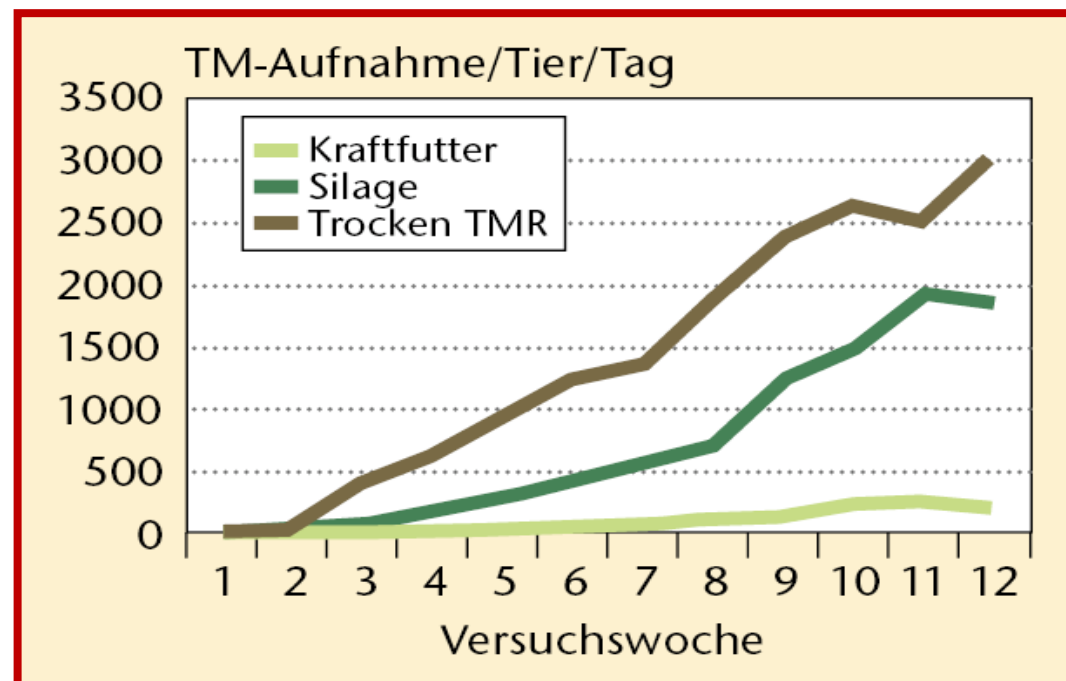
**Vo všeobecnosti platí:
o čo lepšie denné hmotnostné prírastky
chceme, o to kvalitnejšie MLKZ musíme
skrmovať!**

**Nesprávne nasadené MLKZ spôsobia veľa krát
problémy!**

Suchá-TMR vhodná pre teľatá

Vplýva veľmi pozitívne na príjem krmiva a hmotnostný vývoj teľat'a a podporuje skorý vývoj k prežúvavcovi.

Quelle: Iden, 2008

Individuálne a skupinové ustajnenie s ohľadom na špecifiká teľaťa:

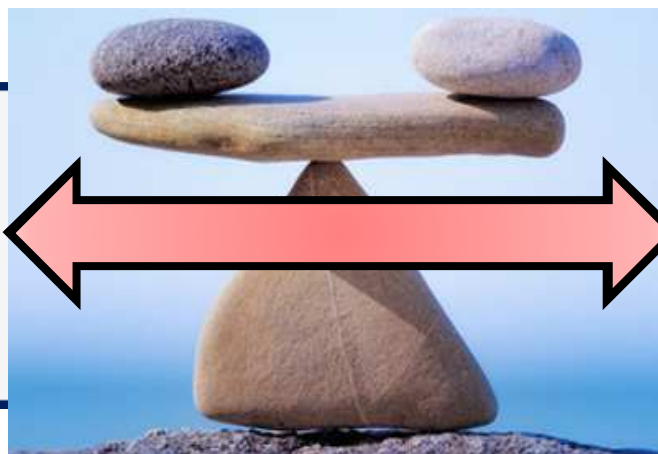

**Mikroklíma
PLÚCA**

Hygiena pri: pôrode, ustajnení a kŕmení

OBRANNYSCHOPNOSŤ

INFEKČNÝ TLAK

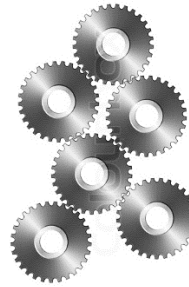
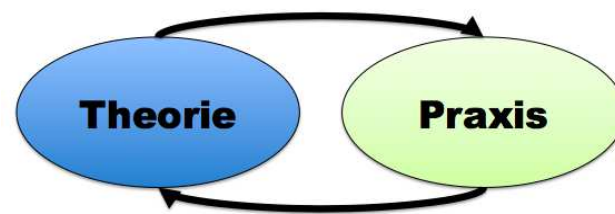
Zásada pri odchove teliat:

Maximálna pripravenosť na
obranyschopnosť:
Imuno-profylakcia
kolostrum
výživa

Minimálny infekčný tlak:
Expozičná profylakcia
(nemedikamentózna)
Ustajnenie
Hygiena

Infekčný tlak v pôrodnici?

Semináre o teľatách

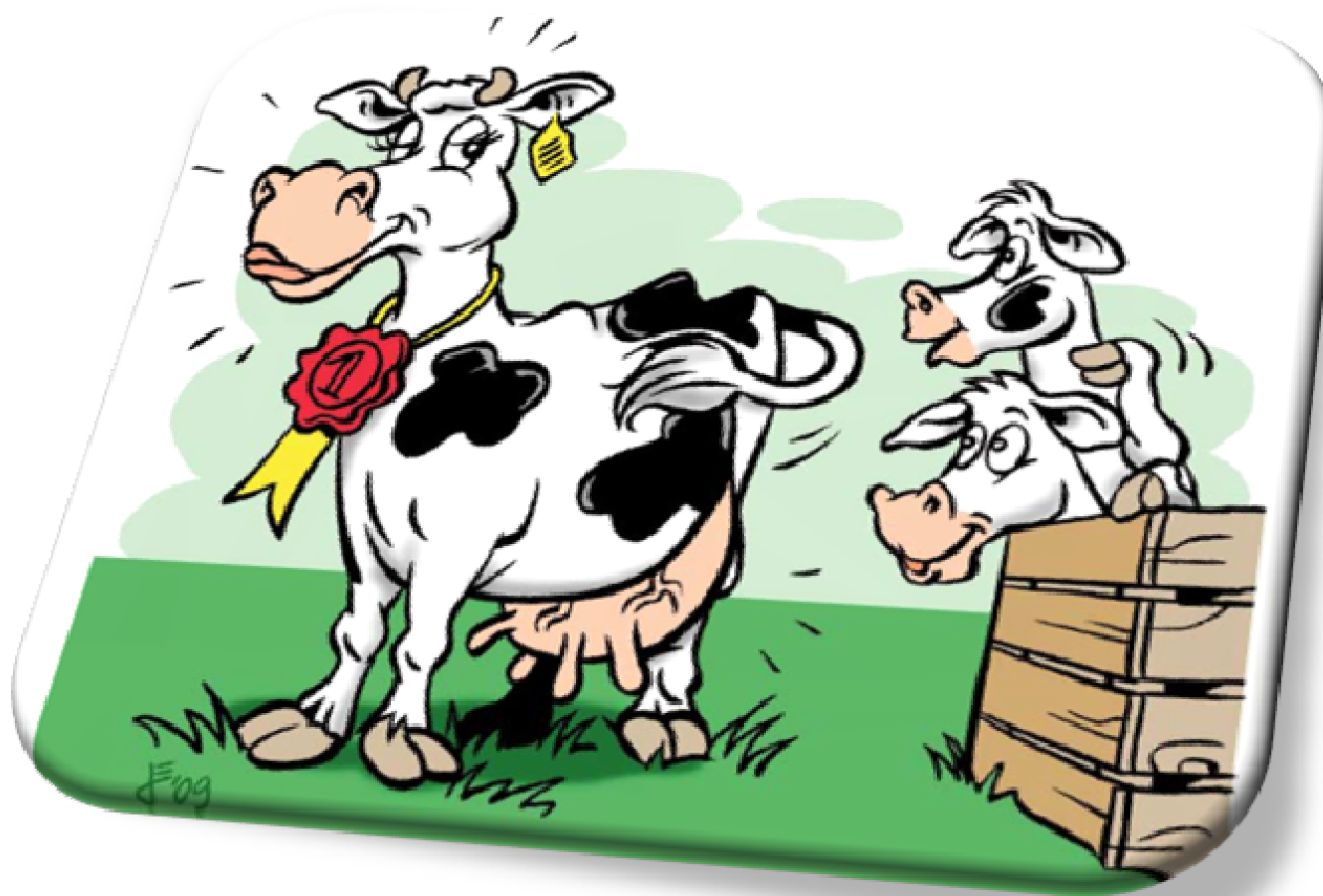

2 roky optimálny rast

(bez neustálej kontroly - nemožné)

Intenzívny odchov teliat je vysoko rentabilná záležitosť!

**Srdečná vd'aka a veľa
úspechov!**